

Et Mindretal bemærker hertil:

I Motiverne til det af Regjeringen i 1873 fremsatte Forslag til Lov om Anlæg af Diger paa Lolland og Falster var Anlægssummen for de lollandste Diger kalkuleret til 700,000 Kr. Af denne Sum skulde Statskassen ifølge Lovforslaget udrede 140,000 Kr., og Resten 560,000 Kr. skulde Amtet tilvejebringe ved et Laan, som derefter skulde forrentes og afbetales af Digeinteressenterne i 28 Aar. Under Forhandlingerne om Lovforslaget kom man til den Erkendelse, at Forrentningen og Afbetalingen af en saa stor Kapital vilde være en aldeles uoverkommelig Byrde for Lodsseierne, som desuden skulde bære de aarlige Administrations- og Bedligeholdelsesudgifter, og Lovforslaget blev da i Rigsdagen omdømt saaledes, at Staten og Amtet skulde udrede hver en Fjerdedel af Anlægssummen med 175,000 Kr., saaledes at Lodsseiernes Andel i Anlægsomkostningerne indskrænktes til Halvdelen, som i Genhold til den kalkulerede Sum vilde udgjøre 350,000 Kr.

Det var ikke uden stor Betænkelighed, at man dengang gik til at forpligte Digeinteressenterne overfor et saa stort Beløb; men ikke desmindre viser det sig nu, at Lodsseiernes Andel i Anlægsomkostningerne ved Digerne ere stegne til langt udover det Dobbelte af den Sum, man oprindelig tænkte sig som Maximum for, hvad man turde paalægge dem. Det Laan, som Maribo Amt optog til Digeanlægget, udgjorde ifølge Anmærkninger til Finantslov for 1881—82 1,247,688 Kr. 70 Ore; heraf vare Lodsseierne i Genhold til Loven af 23de Mai 1873 forpligtede for de to Trediedele, eller ialt 831,792 Kr. 46 $\frac{2}{3}$ Ore, hvilket udgjør 481,792 Kr. 46 $\frac{2}{3}$ Ore mere, end man oprindelig havde tænkt at paalægge dem, og andrager en aarlig Merudgift af ikke mindre end 28,907 Kr.

Det fremgaar af hoesstaende Udvalget tilfillede Oplysninger, at de samlede Udgifter til Digeanlægget paa Lolland har beløbet sig til 2,177,110 Kr., hvilket er over det Tredobbelte af det oprindelig kalkulerede Beløb 700,000 Kr. Om Aarsagerne hertil er det ikke let i Diebliffet at have nogen tilstrækkelig begrundet Mening, da Udvalget ikke har havt Leilighed til at gjøre sig bekendt med de Anlægget vedrørende Regnskaber. Men om man end maa gaa ud fra, at Digerens Forlængelse mod Ost hen til Strunæs kan have medført nogen Forøgelse i Anlægsomkostningerne, saa er denne Digestrækning saa forvindende i Forhold til hele det øvrige Anlæg fra Nafflov til Ost for Rødby, at det selvfølgelig ikke kan komme i megen Betragtning ved Siden af de ca. halvanden Million Kroner, som Anlægsudgifterne ere gaaede ud over det oprindelige Overslag. Og endnu mindre kan disse Udgifter i nogen særlig Grad have medvirket til, at Digeinteressenternes Andel i de samlede Anlægsudgifter er gaaet op til den enorme Sum af 831,792 Kr. 46 $\frac{2}{3}$ Ore, eftersom det nærmest er ved Anlægget af denne Digestrækning, at Hovedparten af de private Tilskud paa ca. $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. fremkommer, nemlig som Bidrag fra Baroniet Spønderkarle og flere større Eiendomme for Beskyttelse af tidligere aldeles ubeskyttede Arealer. Disse Summer ere nemlig først regneede til Afdrag paa den samlede Anlægssum, og derefter er Digeinteressenternes Andel endda naaet op til den anførte Sum. Den Tanke ligger da nær, at enten maa det oprindelige Overslag, paa hvilket Loven af 23de Mai 1873 var baseret, have været meget for lavt beregnet, eller ogsaa, at Anlægget ikke har været ledet med den tilbørlige Sagkundskab og Økonomi fra dets Side, som have forestaaet det. Men hvad Grunden nu end kan være eller ikke være til de overordentlige Anlægsomkostninger, saa er saameget altid vist, at Lodsseierne, hvem Byrden falder paa, ikke kan have nogen Skyld dervi. Det er ved Statens Ingeniører, at Anlægget er udført, og Billigheden synes da at tale for, at Staten holder Lodsseierne skadesløs overfor den Merudgift af 28,907 Kr., som de aarlig have at udrede som Følge af den forøgede Anlægssum.

De lollandste Digeinteressenters mislige Vilkaar bliver særlig iøjensaldende ved at stilles sammen med Forholdene paa Falster, hvor Digebyrden ikke desmindre dog falder de Allersfeste i meget høi Grad trykkende. Man ser af Betænkningen over Forslag til Finantslov for Finantsaaret 1881—82, at medens den falsterste Digebyrde udredes med 27 $\frac{1}{2}$ Ore aarlig pr. Enhed, saa gaar den lollandste op til 44 Ore pr. Enhed. Denne Ulighed forklarer sig ikke alene ved de større Anlægsudgifter paa Lolland, men ogsaa ved, at Staten senere har ydet Falster et direkte Kapitaltilskud af 84,870 Kr. til Oprettelsen af en Fond til Bestridelse af de aarlige Bedligeholdelsesudgifter m. v. Dette har bevirket, at medens disse Udgifter paa Lolland have udgjort 14 $\frac{1}{2}$ Ore pr. Enhed aarlig, saa har man paa Falster kunnet nøies med at svare 1,588 Ore pr. Enhed. Der er altsaa hertil alene en Forskiel af c. 13 Ore pr. Enhed i Favn af det falsterste Digelag. Forskiellen i den samlede Digebyrde udgjør c. 16 $\frac{1}{2}$ Ore pr. Enhed mere for Lolland end Falster, og da Lolland har 156,202 kontribuerende Enheder, saa udgjør dette en Kapital af 25,773 Kr. 33 Ore.

Forholdet er da dette, at Lollands Digelag udreder en aarlig Byrde af 28,907 Kr. mere, end man ved Digeloven tilfittede at paalægge det, og 25,773 Kr. 33 Ore mere, end det til Sammenligning med det falsterste Digelag burde udrede. Hertil kommer, at der foruden den her anførte Digebyrde tillige paahviler de haardest bebyrdede lollandste Digeinteressenter en ældre Dæmningsafkat, som for adskillige Eiendommes Bedkommende beløber sig til c. 15 Kr. pr. Td. Hartorn, og naar man derhos ser hen til den ikke ubetydelige Forøgelse i Amtsskatterne, som Amtets Andel i Dige-